

□
Bu makaleyi alıntılar için: Sermin Çakmak, “Dönüş,” Fe Dergi 1, no. 2 (2009), DOI: 10.1501/Fe0002_000000005

Dönüş

Sermin Çakmak

Bu fotoğraf John Berger’in 1976 yılında yayınlanan Yedinci Adam isimli kitabında yer almaktadır. Almanya’daki göçmen işçilerin deneyimlerini anlattığı kitabına yedinci “adam” ismini vermekte beis görmeyen John Berger, işçilerin Almanya’dan ülkelerine dönüşünü anlattığı bölümde Der Spiegel dergisi tarafından verilen bu afişi kullanmıştır. Fotoğrafın yayınlandığı yıl Almanya’ya hem kadın işçilerin hem de aile birleşiminden gelen kadınların kabul edilmesinden sonrasına tekabül etmektedir. Erkek işçilerden daha sonra gitmelerinde ve daha az sayıda olmalarına rağmen kadın göçmenler, gazetelerde, dergilerde, televizyonda ve sinema filmlerinde sıkça yer almıştır. Medyada başörtülü, şiddet gören ve baskı altında yani “mağdur” olarak temsil edilen bu kadınların aksine fotoğraftaki kadın kısa şortu, yüksek topuklu ayakkabıları ve dağınık saçlarıyla otostop çekerken “özgür” olduğu izlenimini yaratmaktadır. “Mağdur kadın” olarak temsil edilen kadınlar gibi fotoğraftaki “özgür kadın” prototipi de göçmen kadınların temsilinde yeni ve marjinal bir konum dayatmaktadır. Yanındaki bavullardan ve arkasında uzanan yoldan anladığımız kadarıyla uzun bir yolculuğa çıkmak üzere olan bu kadın, erkek göçmen işçilerin geri dönüş mitinin ayrılmaz bir parçası olarak sunulan, kadınları nadiren içinde gördüğümüz arabanın yine dışındadır, sadece o arabaya misafir olabilecektir.

Berger John (1976), Yedinci Adam. Çev: Cevat Çapan. İstanbul: Cem Yayınları s:223